

'รสป.' หวังใจแห่งป่าไม้ไทย ช่วยดูแลรักษาถวาย 'พระราชินี'

มาร่วมกันให้ความรู้แก่ราษฎรแต่ละรุ่น โดยจะเน้นการช่วยเหลือให้สมาชิกรู้จักตนเองให้มากที่สุด พยายามให้ราษฎรแต่ละคนนำเสนอถึงข้อดีข้อเสียของตนเองของครอบครัวต่อกลุ่ม

โครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า หรือ รสป. ถือกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2538 โดยสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระราชดำริในการจัดตั้งโครงการว่า "หากคนที่อยู่โดยรอบพื้นที่ป่านั้นมีความเข้าใจว่า การพิทักษ์ป่าคือการรักษาชีวิตของเขาเองได้แล้ว พวกเขาที่พร้อมที่จะดูแลรักษาป่าไม้ด้วยความเต็มใจ เมื่อป่าได้รับการดูแลรักษาเป็นอย่างดีแล้ว ป่าก็จะอำนวยประโยชน์กลับมาให้พวกเขาอย่างประมาณค่ามิได้ และเมื่อพวกเขาได้รับประโยชน์จากป่าอย่างชัดเจนแล้ว ก็จะมีกำลังใจในการดูแลรักษาป่ามากยิ่งขึ้น สุดท้ายก็จะเป็นบทพิสูจน์ว่าคนกับป่าสามารถอยู่ร่วมกันได้ โดยพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน"

จากพระราชดำรินี้ดังกล่าว กองทัพอากาศที่ 2 จึงน้อมรับเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งที่จะดำเนินการสนองพระราชดำริ ด้วยการประสานงานกับกรมป่าไม้และฝ่ายปกครอง ดำเนินการฝึกอบรมสร้างจิตสำนึกให้กับราษฎรเพื่อเป็นมวลชนราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าขึ้นทุกพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมถึงกรม

อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เมื่อมีการก่อตั้งกรมขึ้นมาก็ได้ร่วมกันอบรมรสป.อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสมาชิกราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าทุกคนต่างร่วมมือร่วมใจในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรป่าไม้อย่างเข้มแข็งตลอดมา โดยปัจจุบันมีสมาชิก รสป.ทั่วประเทศราว 130,000 คน และในส่วนของกรมอุทยานฯ ทำการฝึกอบรมมีอยู่ราว 47,000 คนด้วยกัน

นายมน โนพัก หัวเมืองแก้ว อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กล่าวว่า กรมอุทยานฯ โดยสำนักป้องกันปราบปรามและควบคุมไฟป่า รวมถึงอุทยานแห่งชาติต่าง ๆ ได้จัดฝึกอบรม รสป. เพื่อถ่ายทอดพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่มีพระประสงค์จะให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างพึ่งพาอาศัยกันกับทั้งความห่วงใยที่มีต่อพสกนิกร ไม่ต้องการให้พสกนิกรต้องเกิดความทุกข์ยากลำบาก เพราะความแห้งแล้ง อันเกิดจากทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลายและในปีที่ทาง นายวิเชษฐ์ เกษมทองศรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญในการดูแลพื้นที่ป่าและประชาชนให้อยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืนด้วย

ในการฝึกอบรม รสป.แต่ละครั้งนั้น กรมอุทยานฯ นำวิทยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ

สมาชิกเพื่อที่จะร่วมกันหาทางออกแก้ปัญหาให้ก่อน เรียกได้ว่าในช่วงแรกเราจะยังไม่เน้นเรื่องการดูแลป่าหรืออนุรักษ์ แต่จะเน้นละลายพฤติกรรมราษฎรให้รู้สึกผ่อนคลาย เป็นมิตรกับเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนเพื่อจะได้ร่วมกันหาทางออกอย่างแท้จริงและร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่อไป

ดร.นิพนธ์ โชติบาล รองอธิบดีกรมอุทยานฯ กล่าวว่า เราจะให้เจ้าหน้าที่และชาวบ้านได้แลกเปลี่ยนปัญหาซึ่งกันและกัน จากนั้นจะร่วมกันรับฟังและเสนอแนะแนวทางแก้ไขโดยช่วงระยะเวลาที่มีการฝึกนั้นบางแห่งก็จะใช้เวลา 3 วัน 2 คืน หรือ 4 วัน 3 คืน แล้วแต่ความพร้อมของชุดครูฝึก รสป.แต่ละแห่ง อย่างไรก็ตามในการฝึกนั้นเราจะมาเน้นเรื่องทรัพยากรป่าไม้ราษฎรเข้าใจถึงการอนุรักษ์และการรักษาไว้ด้วย รวมถึงจะมีการนำต้นไม้สัญลักษณ์ในช่วง

หลังใช้ไม้พะยุงมาปลูกเป็นการสาบานคนต่อการดูแลรักษาผืนป่าเพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

นอกจากนี้ยังให้ รสป. นำต้นไม้ไปปลูกที่บ้านเพื่อดูแลให้เจริญเติบโตควบคู่กับการเจริญก้าวหน้าของกลุ่ม รสป.ด้วย เพราะในอนาคตกลุ่ม รสป.จะเป็นแรงขับเคลื่อนใน

การนำหมู่บ้าน ชุมชนก้าวสู่การเป็นหมู่บ้านดีเด่นเพื่อรับสนองพระราชทาน ธงพิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิตต่อไป

นายเสมอ นราพล ประธานกลุ่มราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า หรือ รสทป. บ้านบัว ต.บ้านบัว อ.เกษตรสมบูรณ์ จ.ชัยภูมิ เปิดเผยว่า ในกลุ่ม รสทป. มีสมาชิกจาก 3 หมู่บ้าน ได้แก่บ้านบัว บ้านหัวขัว และบ้านแก่น้อย ค.บ้านบัว จำนวน 500 คน โดยเข้าอบรมและเป็น รสทป.เมื่อปี 2545 เป็นต้นมา โดยเราจะร่วมกันดูแลป่าชุมชนโลกโป่งขาม

ค.บ้านบัว เนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่ เป็นป่าแนวกันชนของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว

“เราได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่กรมอุทยานฯ ในการให้ความรู้เกี่ยวกับป่าและการดำรงชีวิตอยู่กับป่า โดยมีแนวคิดทำให้ราษฎรเป็นเจ้าของป่าแห่งนี้จึงต้องช่วยกันอนุรักษ์สำหรับใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน เบื้องต้นกลุ่ม รสทป. มีการออกเงินกันรวม 40,000 บาท

เพื่อซื้อที่ดินป่าต้นจากผู้บุกรุก จำนวน 13 ไร่ นำกลับมาเป็นป่าชุมชน ราษฎรในพื้นที่ได้พึ่งพิงป่าในด้านของอาหาร เช่น เห็ด หน่อไม้ ผักหวาน ไข่มดแดง ผักป่า ไม้พิน หญ้าคา มีการลาดตระเวนป้องกันการบุกรุกแผ้วถาง และป้องกันไฟป่า” นายเสมอ กล่าว

นายสมเกียรติ ชันบุญไธ หัวหน้าสำนักงานสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามที่ 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ใน

ผอ.ส่วนยุทธการป้องกันและปราบปรามได้สั่งการให้หน้าเจ้าหน้าที่ในสังกัดไปอบรมให้ความรู้และติดตามการดำเนินงานของกลุ่ม รสทป. ก็ได้ลงพื้นที่ไปดูดูแลสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนและพื้นที่ป่าด้วย

นายสมเกียรติ กล่าวอีกว่า เราพยายามบอกชาวบ้านว่าให้นำแนวคิดที่ได้จากการฝึกอบรม รสทป.มาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การทำการเกษตรแบบธรรมชาติ ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี และสารฆ่าแมลงเพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพื่อสุขภาพ มีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นอาหาร เช่น การเลี้ยงปลา การเลี้ยงไก่ เลี้ยงกบ การทำปุ๋ยหมัก การปลูกพืชสวนครัว เช่น ผักหวาน ผักตามฤดูกาล แด ชะอม มะละกอ ถั่วฝักยาว มะเขือพริก กล้วย เป็นต้น

ในการดำรงชีวิตและดูแลป่าของชาวบ้านบ้านบัว การนำแนวคิดยกป่ามาไว้ในบ้านเพื่อลดการพึ่งพิง และการรบกวนป่าธรรมชาติ โดยการนำไม้ป่าที่เป็นพืชอาหารมาขายพันธุ์ เช่น ไม้ไผ่ ผักหวาน กระจับปี่ มาปลูกในที่ดินของตนเอง ทำให้ได้รับการยกย่องให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของอำเภอและจังหวัดชัยภูมิ สามารถสร้างรายได้ตลอดปี.

สมศักดิ์ ชันบุญไธ

ฐานะเจ้าหน้าที่ลงไปดูแลกลุ่ม รสทป.กล่าวว่า หลังจากนายอรรถพล เจริญชันษา